

„Edinost“

Iz nje enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, po 4. uri zvečer.

Narodna značka:

za celo leto 34 kron
za pol leta 12 „
za šest mesecev 6 „
za tri mesece 3 kroni
Narodna značka se plačevati naprej. Na naročnino je plačevati tudi za prejšnja leta.

Tabakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 svč.); iz nje Trsta pa po 8 stotink (4 svč.).

Telefon št. 876.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

Se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglasit. itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Narodnino, reklamacije in oglase sprejema upravljalstvo. Narodnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravljalstvo, in sprejemanje tiskarstev v ulici Molin b'colo št. 3, 11. nadst.

Urednik in odgovorni urednik Fran Godnik

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Narodna tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Brezobzirnost Madjarov. Potreba odpora.

II.

Ali te brezobzirnosti madjarske ne občutijo samo nemadjarke narodnosti v oni drugi polovici monarhije; ta brezobzirnost se ne zadovoljuje s tem, da so jej »dežele krone sv. Štefana« v domeno. Ta madjarska brezobzirnost je naravnost sila ekspanzivna; pretesno jej je na madjarskem globu. Ona sili dalje preko mej, da jo tudi mi v tej polovici monarhije občutimo po vsem životu do slednje kosti, do slednje žilice.

Ta madjarska brezobzirnost poseza v vse javno življenje, v vse sfere interesov tudi te polovice monarhije, kateri pravimo — v razlikovanju od one druge polovice — Avstrija, odkar je bil leta 1867. ustvarjen največji greh na monarhiji Habsburgov. Da, največji greh je bil to, ki ga ima na vesti pok. grof Beust; ta greh je — duvalizem. Človek se mora prijemati za glavo, ko razmišlja o nesrečnem činu, ki je monarhijo razkrojil na dvoje in tako: a) da je nje aktivnejši, naprednejši, kulturnejši del potisnil v popolno zavisnost od onega drugega; in b) da je v onem drugem delu izključno gospodarstvo izročil elementu, ki niti kulturni ni, ki niti ne spada v rodbino evropskih narodov, z bok česar je navstalo dvojno vnebovpijoče, nezasišano zlo: prvič, da so vsa nemadjarstva, kulturi pristopna plemena v oni drugi polovici prišla pod peto nekulturnemu življu madjarskemu; in v drugo, da so pokrajine, te polovice, stoječe na razmerno visoki stopinji kulture, obsojene v obnemoglost nasproti oni drugi polovici, v kateri gospodarji notorično nekulturen življ...!

Neka talmi-kultura madjarska, negovana na umeten način, kakor eksotična rastlina v rastlinjaku, ne le da se je postavila vsporedno poleg resnične kulture kakor povsem enakovredna in jednakovneljavna, ampak je talmikultura popolnoma zagospodovala nad resnično kulturo! Pleme, ki kaže le neko talmikulturo, ki pa v resnici — kakor smo že rekli — niti ne spada v rodbino evropskih kulturnih narodov, je potegnilo na-se politično nadvladje in toliko moč na terenu gospodarskih vprašanj v monarhiji, da kar izdaje svoje diktate tej naši polovici monarhije, kjer žive sama plemena iz rodbine evropskih narodov, ki so že na visoki stopinji kulture; in v kolikor še niso — iz razlogov, katerih ne moremo navajati tu — pa streme s podvojen silo, da popolne zamujeno v popolni za-

vesti, da tudi dosežejo svoj visoki kulturni cilj! In ta zavest jim prihaja ravno iz dejstva, da so ti narodnostni elementi pristopni kulturi in dovzetni za vse velike cilje človeške kulture, kar pa brezobzirni in gospodovalni Madjari — niso!

Da, gospodovalni Madjari so prišli v monarhiji do take mere politične in narodne moči, ki je v kričečem nasprotju z vsemi kvalitetami njihovimi, ki ni opravičena ni po stopinji njihove kulture, ni po številu njihovem, ni po njihovi močosti, najmanj pa po volji njihovi za sodelovanje v skupni blagor skupne monarhije.

Kakor smo rekli že gori: človek se prijemlje za glavo, ker to presega njegovo zdravo umevanje, kako se ja mogel najti avstrijski državnik, svetovalec krone, ki je mogel skleniti pakt za tako razdelitev monarhije, pakt, ki je prinesel take efekte?! In vendar se je našel! Grof Beust se je imenoval. Še neumevneje in gorostasneje je vprašanje, kako so se mogli v tej naši polovici najti politični činitelji, ki so z Beustom sodelovali na takem razbitju države! Beustovo početje nam pojasnjuje vsaj jedno okolnost: on ni bil Avstrijec, on je bil tujec! Poleg vse druge nesreče nam je usodno leto 1866 prineslo tudi še to jedno po vrhu: grofa Beusta kakor ministra za vnanje posle in potem ministerskega predsednika, v kateri lastnosti svoji je v letu 1867 izvršil usodno razbitje monarhije na dvoje.

Kakor rečeno, on je bil tujec, došel na Dunaj s kraljem Saksoskim po nesrečni bitki pri Kraljevem Gradu, in kakor tujcu se mu ne bomo čudili, da ni imel ni srea ni pravega zmisla za interese monarhije in da se morda niti zavedal ni vse gorostasnosti svojega početja. Beustovo početje, kakor tujca, si je na vse zadnje še možno razlagati, ali početja avstrijskih političnih krogov, ki so ga vspodbujali in morda tudi zaveli v razbitje monarhije in v zasnovno duvalizma: tega si človeški razum jednostavno ne more razlagati... Ali morda vendar? A da, da! Tudi početju nemških politikov, ki so v odlični meri sodelovali na zločinu Beustovem, na škodo celokupnosti monarhije, je znan motiv... Pa še kako nizek, sebičen in umazan je bil! Da bi mogli sesati to polovico, da bi jo mogli ukloniti v jarm svojega strankarskega absolutizma in tiranstva, so liberalni Nemci prepustili ono drugo polovico nekulturnim Madjarom; a ker je v oni drugi polovici zavladal »liberalizmu« naših Nemcev povsem soroden židovski liberalizem, so pa še našo polovico popolnoma podredili oni

drugi polovici, so žrtvovali kos za kosom od samostojnosti in suverenitete te polovice notri v svojem lastnem političnem življenju ter istotako kos za kosom od političnega vpliva in moči avstrijske polovice v politiki monarhije na zunaj. Tako nesrečno se je polagoma zasukalo razmerje v razdelitvi moči med obema polovicama, da je brezobzirnost Madjarov v vedenju nasproti tej polovici monarhije že tako narasla, da imamo prebivalci v tej polovici monarhije že nekak tak občutek, kakor da smo vazali plemena madjarskega in kakor da smo istemu dolžni plačevati tribut...

Dopolnjeno je!

(Glas iz učiteljskih krogov na Goriškem.)

Kaj je dopolnjeno? Organizacija našega učiteljstva! Toliko časa smo organizovali in reorganizovali, da imamo končno deželno učiteljsko društvo, ki je jadrlo lani »unter deutscher Flagge«, imelo predsednikom učitelja od »Deutscher Schulvereina« ter slovenskim listom razpošiljalo nemške tiskovine in dopise. V tem društvu je odletel nemški predsednik, tja na Solnograško menda, a ne vsled vpliva slovenskega učiteljstva, ampak slovensko-laško društvo se je proti svoji volji iznebilo tega predsednika. Ž njim je menda odjadrala tudi »deutsche Flagge« in kar je bilo združenega ž njo. To pa se je zgodilo le slučajno.

Poleg tega društva, za katero se ne zanima učiteljstvo v posebni meri, imamo v Gorici še staro okrajno učiteljsko društvo, kjer pod patronanco stare korenine učiteljev nosijo zvonce nekateri vročekrvneži. Le-ti se odlikujejo z neko samooblastnostjo, ki se je že večkrat pokazala v preobilni meri, tako tudi dne 2. t. m. na letnem občnem zboru. V tem društvu prevladuje »naprednost«, ki se odlikuje v marsičem drugem, le ne v pravi naprednosti v blagor šoli in učiteljstvu, kajti društvo zapuščajo učitelji (in učiteljice) v preobilnem številu že dalje časa. »Naprednjaki« se ponašajo z neko samooblastnostjo, ki predsedu zrelih možem, ki se društva izogibajo.

In končno smo dobili še »klerikalno« društvo t. j. p o d r u ž n i c o »Slomškove zveze« — poleg društva katoliških učiteljev pod patronanco dr. Jos. Pavlice, prof. bogoslovja. — Vedni napadi v okrajnem društvu, a poleg tega nedelavnost istega je rodila novo društvo dne 3. t. m. Zdatna opora novemu društvu je duhovščina, ki je vzela odpadnike v svoje okrilje.

velik umetnik, ki se je smel ponašati s priznanjem velikega Matejka*). Njegove slike so dobivale povsodi veliko priznanje, in da si mu je bilo nekaj nad trideset let, vendar si je s svojim kistom pridobil že velik imetek.

Grof je priznal očito in glasno smeje se, da sta prišla, ker sta znala, da gospe Monike in njenih hčer ni doma, in ker sta želela videti gospico Ivanko, katero gospa Monika tako skrbno skriva.

Sirota je bila vsa razburjena. Ni znala, kam bi se dela. Pa tudi v tej zmedenosti in zadregi, v kateri je bila sredi samih njej neznanih ljudi, mučila jo je vendar največ skrb radi dela. Da bi se razvil kak govor, v katerem bi rekla ona svoje mnenje, na to ni bilo niti misliti. Le sramežljivi »da« ali »ne« jej je prihajal preko ustnic. V ostalem pa ni bilo niti treba. Grof je bil tako zadovoljen, ker se mu je nakana tako dobro posrečila, da je vodil skoro vso zabavo. Poljak je največ molčal, ker se je popolnoma zatopil v opazovanje lepe devojke. Skoro da ni niti obrnil očesa od nje. In kedar sva ga poteg-

* Svetovnoznan poljski slikar. Op. prel.

Konečno, da slika bo popolna, naj še dostavimo, da je tudi učiteljev, ki niso v nobenem društvu! Dopolnjeno je torej!

Pred leti je bilo učiteljstvo še vse edino v edinem okrajnem učiteljskem društvu. — Ugled tega stanu je rasel tako, da se ga je moralo uvaževati tudi nehoté. Dobilo je bilo svojega zastopnika v »Slogi« v osebi predsednika okrajnega društva, starine g. I. Juga. Žal, da je le ta zanemarjal dolžnosti svoje kakor odbornik edinega, merodajnega političnega društva. Vsled tega zanemarjenja naši poslanci niso uvaževali upravičenih želja slovenskega učiteljstva.

Ker pa je vprašanje o zboljšanju gmotnega stanja sililo vedno bolj in bolj na površje, porajali so se znani napadi v glasilu slovenskih poslancev na učiteljstvo. Nasledek napadom je bil odpor, ki je imel znane posledice. Učitelji so postali jezikiček na vagi v »Slogi«, na občnem zboru pred letoma. Dotle je bilo učiteljstvo vsaj na zunaj jedino, vsaj v glavnih vprašanjih.

S pomočjo učiteljstva in tudi vsled njih vprašanja je nastal raskol na Goriškem. Pokazala se je politična nezrelost, kateri nasledek so sedanje razmere, obžalovanja vredne razmere tega stanu.

Uresničil se je izrek: divide et impera. Razdvojeno je in vladano. Večina je pod vplivom »narodno-napredne« stranke, manjšina pa pod vplivom »Slogine« stranke, kjer ima duhovščina glavno besedo — ostanek pa — sameva.

V plačilo takim razmeram dobiva učiteljstvo dan za dnevom napade v goriških listih: danes napada »Soča« in »Primorec« klerikalne učitelje, jutri povrača šilo za ognjilo »Gorica« in »Primorski list« pa naprednjake. Tako smo prišli srečno med kladivo in nakovalo! Dober tek! Zdaj je konec vsem zahtevam, zdaj je splošna zadovoljnost v stanu...!

Vsakdo je svoje sreče kovač — pravi pregovor. Popolna resničnost se kaže tudi v tem primeru. Torej tovariši, le nabijajte po svoji koži, da bo odmevalo daleč po domovini okrog. Druzega niste vredni, družegane zaslužite...!

Pravo življenje v nabijanju prične šele zdaj, ko je ustvarjena »načelna« razdvojenost. Na jedni strani naj poje »liberalno« kladivo, na drugi pa naj se le odmeva krepko »klerikalnega« nakovala! Vidi se, da je slovensko učiteljstvo pravi tip stare slovanske šegel v neslogije naše življenje, ker

nila v razgovor, bilo je vedno, kakor da bi se prebudil iz sna. Nismo ostali dolgo časa. O odhodu nas je vprašala dekla, kaj naj reče gospodinjji? Grof se je nasmehnil in rekel, naj pove, kdo je bil v Lepi Vesi, ali da ni treba pripovedovati, da smo bili pri gospici Vanki.

»Vem, vem! Oh, hotela sem baš njih gospodstvo prositi, da ne bi nič omenili pred njeno milostjo.«

In gospa Monika res ni izvedela, da smo videli Vanko. V ostalem pa jej je bilo tako žal, ker ni gospa počakala doma, da jej ni prišlo niti na misel, da je grof videl Vanko. Dva tri dni potem sem bil zopet v Lepi Vesi. Prvo je bilo, da mi je gospa Monika izrazila svojo žalost, ker je ni bilo doma, ko je prišel grof na obisk. In ko sem potem moral z njo razgovarjati o poslu, je vsak hip pretrgala pogovor z vsklici, kako jej je žal — oh! kako jej je žal, ker je grof ni našel doma. Pri kosilu ni zopet skoro nobena druga beseda pala ne od njene strani, ne od strani njenih hčer, nego da je škoda, ker niso bile doma. (Pride še.)

PODLISTEK

Pepelčica.

Spisal Ksaver Šandor Gjalski; prevedel Radi.

Hkratu nisva bila več sama. Isto tako, kakor mene, je pustila stara dekla sedaj v sobo zopet dva mlada gospoda. Eden njiju mi je bil znan. Bil je grof Lujo Drenbach, veleposestnik v sosedstvu, mlad in jako prikupljiv človek. Odlikoval se je, ker ni bilo v njem niti sledi tiste ošabnosti njegovih stanovskih tovarišev. Mogel si drugovati z njim dneve in dneve, a nisi opazil niti znaka tiste smešnosti, kateri za padajo navadno ljudje, ki bi hoteli biti aristokratje, ker imajo pred priimkom kak naslov in ker si morejo dati naslikati na kožijo grb, in ki glavne svoje vzore, katere želé doseči, iščejo v različnih kazinah raznih velikih mest. Zato pa se je poglavito trudil, da si izobrazí duh in sree, a svojih tovarišev ni iskal med kavalirskimi oficirji in puhloglavci. Bil je izvrsten ekonom in izobražen in načitan človek. Ljubo mu je bilo, da se je družil s pravimi aristokrati —

z vitezi duha, kakor pravi Heine. Drugače pa je bil veseljak, sposoben za vsako nedolžno šalo in vedno navdušen za lepo in dobro. Po zunanjsčini je bil pravi potomec močne in zdrave germanske rase, — močan v telesu, mišičast, visok, rdeč in plavalas. Čim me je zagledal, je pritekkel k meni in me naprosil, da predstavim gospici njega in prijatelja Stanislava N., poljskega umetnika — slikarja.

Ta prijatelj je bil izredno lep človek. Na prvi mah je osvojil človeka s svojim ugodnim nastopom, odlikujočim se z eleganco in neko naravno jednostavnostjo. Bil je moder in v vsem je nosil tip severne rase. Modre velike oči so bile navdahnjene s sanjami in pogledom, spuščajočim se v daljavo. V njih sta bila izražena dobrota in nežnost, a vendar je žarki kres temnih zenic izdajal neko silno odločnost in močno voljo. Visok in močan v telesu, imel je vendar nenadno nežni roki — to sem zapazil takoj — popolnoma fini ženski roki, ozki v dlanu in dolgi v prstih.

V oni dobi je bil že slaven mojster —

brez nje ne moremo živeti. — Srečni časi se bližajo slovenskemu učitelstvu na Goriškem.

Kakšne nasledke pa bodo imeli nesloga razcepjenost in strastni napadi?

Odgovor je lahek za onega, ki trezno misli ter ni omamljen od strankarstva. Za učitelstvo tak položaj ne obrodí nič dobrega. S tem se ne približujemo ugodni rešitvi vprašanja o zboljšanju našega gmotnega stanja, le oddaljujemo se. Obeta se nam sicer jeden mandat deželnega poslanca od napredne stranke. Izvolitev njegova visi sicer še v zraku, a tudi če bo izvoljen, ni dosti upanja, da bo dež. zbor uvaževal njegov in njegove stranke glas glede primerne rešitve učiteljskega vprašanja.

Narod naš pa bo drugače vidil tako početje. Že do-lej, ko je bilo učitelstvo jedino med seboj, imelo je težavno stališče med našim ljudstvom, ki ni povsod naklonjeno novi šoli, ker starokopitnost, konservativnost je našemu priprostemu narodu le pregloboko veepljena, da bi se je mogel otresti. Mnogo je še taceh, ki bi raje videli svojega otroka pri — kravah na paši, nego v šoli.

Vedni napadi v vseh naših listih, ki zahajajo tako ali tako tudi v najbornejšo kočo, omajajo še to zaupanje, kar ga je imelo učitelstvo doslej. Kjer se dva prepirata, smeje se tretji in ta gotovo ni prijatelj naši šoli in ne našemu učitelstvu in njegava sicer upravičenim zahtevam. Caveant consules!!

Opazovalec.

Politični pregled.

V TRSTU, dne 10. oktobra 1901

Ureditev službe o gradnji novih železniških prog.

Glede naznanila železniškega ministerstva, objavljenega v državnem zakoniku, tičečega se urejenja službe o gradnji novih železniških prog, poroča se nam od kompetentne strani sledeče: Dosedaj je bilo vrhovno vodstvo gradenj novih državnih železniških prog poverjeno dvema oddelkoma železniškega ministerstva, poleg česar je obstajalo še posebno gradbeno ravnateljstvo za dunajske lokalne železnice. — Jednemu zgoraj navedenih ministerijalnih oddelkov je bilo poverjeno vrhovno vodstvo gradnje železniških prog nižjega reda, drugemu pa ostalih železniških prog. Ker je vsled take razdelitve bilo vodstvo preveč nejednotno in bi posebno sedaj, v izvajanju investicijskega programa, taka ureditev povzročala mnogo neprilik, bilo je nujno potrebno, da se vsi ti posli združijo v posebnem oddelku železniškega ministerstva. Temu oddelku bo načeloval tehnično izobražen uradnik z naslovom »e. kr. sekcijski načelnik in ravnatelj železniških gradenj« ter bo isti direktno podrejen železniškemu ministru.

Ta novi oddelek železniškega ministerstva, ki se bo imenoval »Ravnateljstvo železniških gradenj«, bo razdeljen na več tehničnih in administrativnih pododdelkov. Računstvo pa bo opravljal računarski oddelek železniškega ministerstva, kateremu bo dodeljena posebna »Ekspozitura ministerijalnega računarskega oddelka za gradajo drž. železnice«. Novemu oddelku železniškega ministerstva bodo podrejena »e. k. vodstva železniških gradenj«, ki jih ustanove na dotičnih mestih, kjer se bodo gradile nove proge. Tem uradom bo poverjeno izvrševanje odredbe železniškega ministerstva in ravnateljstva železniških gradenj ter nadzorovanje dotičnih del.

Novi deželni maršal gališki. C. kr. korespondenčni biró javlja, da je grof Andrej Potocki imenovan deželnim maršalom gališkim, grško-katoliški nadškof Szeplycki pa njegovim namestnikom.

Volitve na Češkem. Vsled novega volilnega reda na Češkem, po katerem so se za deželni zbor uvedle direktne volitve, se razmerje strank v deželnem zboru, kakor je razvidno že iz včeraj priobčenega rezultata volitev v kmečkih občinah, precej spremeni. Starejše stranke so tako na češki, kakor tudi na nemški strani izgubile precej svojega terena na korist novim radikalnejšim oziroma stanovskim strujam. Posebno se vidi to na nemški strani, kjer je liberalna stranka, lahko rečemo, popolnoma podlegla Schönererjevi stranki. Iz tega se da sklepati, da se bodo v deželnem zboru češkem bliji od sedaj naprej še hujski narodni boji, nego so se bliji do sedaj. No, Mladočehi so z volilnim uspehom v kmečkih občinah povsem zadovoljni, ker so pričakovali, da pride še mnogo huje,

nego je v resnici prišlo. Od treh staročeskkih kandidatov, ki so bili postavljeni vsled kompromisa z mladočeško stranko, sta dva propadla, jeden pa, dr. Anton Steidl, pride v drugo volitev. Novi volilni red na Češkem določa namreč, da v slučaju, ako na prvih volitvah ni noben kandidat dobil absolutne večine glasov, ne pridejo takoj za tem ožje volitve, temveč prej še druge volitve, na katerih se voli na isti način kakor prvič; in še le potem, ako tudi na drugih volitvah noben kandidat ni dobil absolutne večine glasov, se razpišejo ožje volitve. Ker konservativno veleposestvo vsled kompromisa prepusti jedno mesto deželnega odbornika ustavovernemu (nemškemu) veleposestvu in ker bodo moral tudi Mladočehi paktirati s češkimi agrarci in jim prepustiti jeden sedež v deželnem odboru, sestajal bo prihodnji deželni odbor, poleg najvišjega deželnega maršala, iz: 5 Čehov (3 Mladočehi, 1 veleposestnik in 1 agrarec) in 3 Nemcev.

Volitve na Ogerskem. O izvolitvi četorice Slovkov v zbornico ogersko piše »Slovenec« povsem primerno:

»Če pomislimo, kako grozovit je mačrski terorizem med Slovaki, kako kruto jim jemlje birokracija vsa sredstva za narodni obstanek, kako zapuščeni so Slovaki celó od onih, ki bi bili v svoji vesti prvi dolžni potegniti se zanje — če vse to pomislimo, moramo priznati, da je pri teh volitvah slovaški narod pokazal, da ne umira, da ne gine, ampak ima v sebi še ono moralno silo, ki more narod dvigniti iz ponižanja in ga privedi do one višine, ki jo zasluži.«

Izrašivši nado, da bosti volitvi, v katerih sta le vsled grozovitega pritiska podlegla slovaška kandidata dr. Mudron in dr. Stefanovič, od kraljeve kurije uničeni, zaključuje ljubljanski list:

»Sicer nekaj slovaških poslancev v Budimpešti ne bo moglo mnogo opraviti proti stotinam sovražnikov. Kdor je imel priliko iz bližine opazovati, kako uprav pogaška je strast, s katero sovraži madjarstvo druge narode, si more misliti, kako težavno stališče bodo imeli zastopniki slovaškega naroda v zbornici. A za enkrat je veselo znamenje že to, da so Slovaki pokazali svetu, da še žive, in da jim je treba dati le svobode, da treba ustvariti jim le človeka vredne razmere, in ta narod bi krepko razvil svoje lepe zmožnosti domovini v slavo in občenemu napredku v prid.«

Proklamacija novega afganistanskega emirja. Reuterjeva pisarna javlja, da je najstarejši sin pokojnega afganistanskega emirja, Kabil Ullah Khan, proklamiran emirjem v Afganistanu. Njegov nastop vladarstva da so priznali tudi njegovi bratje.

Vojna v južni Afriki. Iz južne Afrike prihaja vest, da so Angleži v večih okrajih Kapstadta proglasili obsedno stanje, oziroma vojno pravo. Tu imamo torej pred seboj dve imenitni dejstvi, ki nam s kričečo lučjo osvetljujejo položaj na južno-afriškem bojišču. Prvi fakt je, da ravnokar praznujemo drugo obletnico, odkar je Krüger izročil angleški vladi ultimatum, obvestivši jo, da hočejo Buri do zadnje kaplje krvi braniti svojo neodvisnost in svobodo pred namerjanim roparskim napadom; drugi fakt pa je, da so Buri tako temeljito izpolnili dano besedo svojega predsednika in patrijarha, da je angleška vlada prisiljena proglašati obsedno stanje — na svojih lastnih tleh! Ta drugi fakt pravi torej, da so Buri tako vro branili svoja tla, da so slednjič prenesli svoje gibanje in bojišče na sovražnikove tla in da se poslednji niti na svojih tleh in pred svojimi podaniki ne čuti več varnega. Ako držimo pred očmi ti dve dejstvi: dveletno trajanje vojne gigantske države proti narodiču, ki šteje komaj toliko skupnega prebivalstva, kolikor je Anglija poslala vojakov v Afriko — in pa proglašenje obsednega stanja v Kapski koloniji, potem moramo priznati, da Anglija praznuje sedaj drugo obletnico svoje — sramote, propadanja svojega vojaškega ugleda. Ta druga obletnica vojne pomenja pa zanjo tudi porušnje njenega imena kakor civilizirane in humane države! Anglija ni mislila gotovo, ko je izzvala to roparsko klanje svojim požrešnim borzijancem na ljubo, da bo sploh praznovala drugo obletnico te vojne; najmanj pa je smatrala za možno, da jo bo praznovala ob taki sramoti. Zgodovina pozna gotovo le malo primerov, ko sta bili oholost in od nenasitne požrešnosti izvirajoča brezsrčnost tako hudo kaznovani, kakor se je dogodilo to v sramotni vojni južno-afrišk...!

Obsedno stanje je proglašeno v okrajih Kapstadta, Wynberga, Simonstowna, Port Elisabetha in East Londona v Kaplandiji.

Kitchener brzojavlja, da so angleške čete, korakajoče proti severo-zapadu in prekoračivše reko Revaan, dne 6. t. m. naletele na burske čete pod poveljstvom Bothe. Dvajset milj vshodno od Vrijheida se je vnela bitka, v kateri so bili ubiti jeden angleški poročnik in dva podčastnika ter 8 vojakov ranjenih. Buri so se umaknili, pustivši na bojnem polju jeden — voz. — Krüger meni, da bo vojna trajala še zelo dolgo, a da se slednjič zaključi s popolno zmago Burov.

Zgube Angležev tekom dveletnega vojevanja so razmerno grozne: 75.562 angleških vojakov je postalo nezmožnih za vojno, izmed teh 3270 častnikov. Vseh mrtvih in ubitih so Angleži izgubili 17.472 (med temi 824 častnikov); ostali nezmožni za vojno, kateri so se morali povrniti v domovino, so ranjeni in invalidi, in teh je 58.090. Dovolj žrtve je zahtevala ta pogubna vojna od Anglije do sedaj, a sedaj postajajo te žrtve vedno pogostejše. In zakaj je postalo toliko vojakov in njih družin nesrečnih? So-li mari branili svoj dom in svoje družine? Bodi li imeli oni sloji, ki doprinašajo take ogromne žrtve, kako korist od te vojne?! Ako bi se tudi vojna zaključila najugodnejše za Anglijo (kar pa postaja nevetjetnejše od dne do dne), imeli bodo od tega korist le brezvestni angleški špekulanti, ki so le radi svojih zasebnih koristi dva naroda pognali v vojno.

Tržaške vesti.

Slovenski kanoniki v Trstu. Pod tem naslovom se bavi zadnje »Naša Sloga« zopet z imenovanjem prošta Petronio kapitularnim vikarjem. Konstatuje, da se res nekateri slovenski kanoniki pripomogli do tega imenovanja. Puljski list pravi, da ti namišljeno »slovenski« kanoniki nimajo ni slovenskega ponosa, ni prepričanja, dočim so njihovi tovariši italijanske narodnosti odločni in nepopustljivi v narodnem pogledu. »Slovenski« kanoniki pa so pripravljivi vsaki hip, da za sladko italijansko besedo, ako je prišla od višega, zatajé svoje slovanstvo! To so pokazali tudi na volitvi kapitularnega vikarja.

»Naša Sloga« se bavi tudi z latinsko okrožnico, ki jo je kapitularni vikar Petronio razposlal duhovščini in v kateri zahteva od te poslednje več discipline in pokornosti. Povsem umestno in resnično pripominja puljski list, da je bilo do sedaj ravno italijansko svečenstvo, s sedanjim kapitularnim vikarjem na čelu, tisto, ki se ni mnogo brigalo za disciplino in pokorščino. Saj si njegova kršenja discipline in huje nepokorščine niti ni možno misliti, nego se je zgodila, ko je italijansko svečenstvo, s sedanjim kapitularnim vikarjem na čelu, odposlalo papežu spomenico-zatožnico proti svojemu lastnemu škofu, in še takemu milemu, blagemu in dobrotnemu, kakor je bil pokojni Andrej Marija. Ako to ni pomenjalo nediscipline in nepokorščine, potem pa — verujte nam gosp. kapitularni vikar! — ne vemo mi, kaj je nepokorščina! Neitalijansko svečenstvo — in to je, hvala Bogu, še vedno v večini — bi moglo sedaj vračati g. vikarju z isto mero, s katero je meril in sam pokojnemu vladiki — ter mu odgovorjati: isto disciplino in isto pokorščino, ki ste jo vi, gospod kapitularni vikar, se svojim italijanskim svečenstvom skazovali pokojnemu škofu Šterku, priznavali bomo mi sedaj vam, ki — vrhu tega — niste štof, ampak le upravitelj! No, naše svečenstvo ne stori tega, dokler in akobo videlo v vas pravičnega in nepristranskega upravitelja!

Še malo opazke o naši, od »Soče« ironizovani objektivnosti. »Soča« je zadnjič ironizirala našo objektivnost radi članka, ki smo ga bili priobčili iz učiteljskih krogov. Danes priobčujemo zopet tak dopis in se nam zopet utegne zgoditi kaj takega. Mi pa bi sodili, da ravno okolnost, da priobčujemo glasove iz učiteljskih krogov — pa bodi tudi, da se ne strinjamo popolnoma z njimi — govori za našo resnično objektivnost. Sicer — ako bi se dali voditi od strankarstva ali občutljivosti — bi gotovo ne priobčevali takih glasov. Saj vemo, da velikemu delu učitelstva — zlasti in Kranjskem bržkone veliki večini — naš list ni simpatičen kakor »farški«. Še več: mi ne pozabimo tako hitro, kako kričavo je glasilo učiteljev, »Učit. tovariš, de-

lalo hrvatsko-slovenski narodni stranki v Istri in kako je zasmehovalo naše poslance-mučenike, in nakladaje jim odgovornost za stvari, katere so oni — pobijali!!

Vse to pa nas ne moti in nas ne more zavesti, da ne bi priznavali važnosti učiteljskega stanu in torej tudi potrebe, da se čuje glas tega stanu. V tej črti — objektivnosti smo se gibal vsikdar in se tudi sedaj, ko priobčujemo glasove iz učiteljskih krogov, o čemer pa je umevno samo ob sebi, da se radi tega ne identificiramo še z vsako besedo.

Pa še tajé svoje zveze s Čifuti! Kdo? No, kdo drugi, nego tisti prosluli duhovski reformatorji, od »Primorskega lista« promovirani v »vrle boritelje za katoliške resnice«?! Tako drzni so, da tajé svoje zveze s Čifuti, da-si vsakdanji dogodki s prstom kažejo na te zveze. Tako so pokazali dogodki tudi o priliki, ko je kapitularni vikar Petronio razposlal svojo prvo okrožnico svečenstvu: škofije.

Okrožnica je latinska. Iz tiskarne je bila donešena v pisarno dne 2. t. m. proti večeru. Od svečenstva izven pisarne je ni mogel oni večer dobiti nikdo. Zgodilo pa se je čudo, da jo je še isti večer dobil nekriščan, neduhovnik, nekatoлик: lastnik čifutskega lista, poljski Žid Mayer!! Kdo mu jo je donesel še isti večer? Kdo drugi, nego kdo iz škofijske pisarne?! In da jo je Židov res dobil še isti večer priča neovržno fakt, da jo je »Piccolo« prinesel že naslednjega jutra za rano: fakt, da je ogromna večina duhovnikov izvedela o tej okrožnici iz — »Piccola«! Ta »nekd«, ki je poslužil Čifuta, ni mogel biti drugi, nego kakov svečenik, ki ima pristop v škofijsko pisarno! In ta mož je bržkone Čifutu tudi prevel okrožnico!

V Trstu izhaja tudi listov, katerim ni kaj prigovarjati z verske strani — vsaj več ne, nego čifutskemu »Piccolu« —, a ti niso bili tako srečni, da bi bil dobili večkrat omenjeno okrožnico tisti večer, ali pa vsaj kasneje. Dotični nečifutski listi sploh ne dobivajo ničesar iz škofijske pisarne.

Ali je srečen Čifut, ki ima svoje pomočnike tudi v škofijski pisarni, dočim morajo pošteni krščanski listi občutiti suverenoprežiranje od strani »vrlih boriteljev za krščanske resnice«.

In vsprilo takih dejstev si ti boritelji še upajo tajiti svoje zveze s — Čifuti!!

Pogreb pok. Josipa Godina-Kričič. O pogrebu pokojnega Godina-Kričiča, ponesrečenega o katastrofi v tehničnem zavodu, nam poroča naš poročevalec: Nekaj nenavadno žalostnega se je vršilo včeraj v Škedenju. Malokdaj še — lahko rečemo — je Škedenj tako žaloval po eni osebi sami, kakor takrat. Ako si bil včeraj v Škedenju, videl si edino le potrta lica in žalostne obraze. Kaj se je zgodilo? bi vprašal tujec, videči to nenavadno tiho žalost. Pripravljali so se na pogreb ponesrečenega človeka. Že pred doleteno uro se je zbiralo žalujoče ljudstvo na mestu pod vasjo, kjer so pričakovali spreveda z mrličem, prihajajočega iz Trsta. — Točno ob 2. uri popoldne je bilo 6 krepkih slovenskih mladeničev vzdignilo krsto iz mrtavnice pri sv. Justu in jo, meajaje se po potu, počasi nosilo v Škedenj, kamor so došli po 3 uri. Ne moremo drugače, nego da po imenu navedemo nosilca križa in vrle slovenske mladeniče, ki so se ubogi stari udovi-materi sami ponudili za nosilce, da tako skažejo posebno poslednjo čast svojemu nepozabnemu prijatelju. Ti so bili:

Anton Corn, Mihael Mavrič, Josip Flego-Cena, Srebernik Dragotin, Corn Pavel, Alfred Prunk, Josip Godina-Tululue, Sancein Josip-Čuk, Jak. Sancein, Benedikt Kocjančič, J. Merlak-Coklič, Ivan Flego-Dražan in Benedikt Fonda. Nositelji vencav pa so bili: g. Lovro Merlak-Luknja in druga dva delavca, katerih imen mi nisti znani. Kondukt je vodil gospod župnik ob asistenci gospoda kapelana.

Ko so došli z mrličem pod Škedenj, na mejo med Škedenjem in Trstom, zapelo je pevsko društvo »Vesela« žalostinko »Blagor mu« tako mlo, da je segalo v srce vsem. Navzoče ljudstvo je ta pesem-žalostinka pretresla v dušo, da je glasno ihtelo... Po tem se je sprevod počasi razvijal do Škedenja. Bila je ogromna vrsta žalovalcev, ki se je pomikala ob sviranju koračnice-žalostink škedenjske godbe! Tudi rečeno pevsko društvo je méjpotom pevalo žalostinke.

Ko je sprevod došel do škedenjske cerkve, ga je tam pričakovala nova velika mno-

žica. Naval ljudstva je bil tolik, da je bila, zlasti za stare šibke ljudi in za otroke, gneča celó nevarna. Premalo je, ako rečem, da je na pogrebu sodelovalo nad 3000 oseb, ker samo delavcev iz zavoda Strudhoff, ki je bil zaprt ves večerajšnji popoldne, jih je bilo okolo 900. Po dovršenih cerkvenih obredih v cerkvi je društvo »Velesila« zapelo »Molite«. Le polagoma je mogla množica priti iz cerkve oziroma se razvrstiti zopet v sprevod. Ljudstvo je plakalo glasno in vsakemu se je v sree smilila uboga udova-mati, ki je jokala krčevito, da je vsakdo trpel žnjo. Niti očesa ni bilo, ki bi se ne solzilo.

Na krsti so bili štirje veneci; med njimi jeden z narodnimi trakovi, podarjen od družine Ota. Veneci na krsti so imeli sledeče napise: »Svojemu dragemu prijatelju — Družina Ota«, »Konsumno in obrtniško štedenjsko društvo — svojemu udu«, »Nepozabnemu prijatelju — Marija«, in »Združeno delavsko društvo — svojemu sodrugu«. Ona pa, ki so ju nosili pred krsto, sta imela napisa: »Društvo stavbenih inženirjev — Josipu Godini« (laški) in »Žalujejo prijateljice — svojemu prijatelju«.

Tako smo počasi dešli na pokopališče. Množica se je usula na kraj večnega miru. Dubovniki so odmolili svoje molitve. Pevsko društvo »Velesila« je svojemu večletnemu udu zapelo zadnjo žalostinko »Nad zvezdami«. Oči vseh so rosile... Tako smo položili v grob žrtev grozne katastrofe v tehničnem zavodu, mladeniča — poštenega sinu svojega naroda.

In Ti, dragi naš Josip, ki si žrtev dela in... počivaj v miru in sladko, tam... kjer ni strasti, ne sovražstva, ne jeze, kjer kraljuje večni mir in pokoj, ljubezen in enakost! Prosi in moli za nas!

Popravka. Opozorjeni smo od dotičnega gospoda dopisnika našega, da se je v članek »Domovinska pravica« v številkah od minole sobote vrnila neljuba tiskovna pogrška, katero popravljamo tu na željo gospoda dopisnika.

V prvi oziroma drugi vrsti predzadnjega odstavka je čitati namreč: »Več mi ne pripušča vest...«, a glasiti se mora: »Več mi ne pripušča čas...«

Ob tej priliki popravljamo tudi tiskovno pogrško, ki se je urinila v sinočno notico »V obrambo resnice«. Ob zaključku te notice je čitati: »Poljubite sedanjega politika dra. Tumo, kolikor hočete, ali žalostno je, ako slovenski list maščevalne večine na slovenski zavesti izkorišča in zvrča tako, da prikaziva svetu — resnici nasprotno stran. Mesto večine bi moralo stati čine.«

Nova kavina primes (eikorija). Iz trgovskih krogov smo prejeli ter priobčujemo:

Danes smo prejeli novo kavino primes (eikorijo), ki je v razprodaji na korist družbi sv. Cirila in Metodija in katero izdeluje v lastni tovarni g. Ivan Jebračin v Ljubljani. Slavno občinstvo uljudno vabimo, da vkupuje od sedaj naprej le to kavino primes, katera je sedaj res nenavadno dobra. Od Slovencev je odvisno torej, da-li se novo podjetje vzdrži in da-li bo prekorištna družba naša dobivala lep dohodek od tega podjetja!

Drobne vesti Tatvine. Marija Leveres, stanujoča v ulici dela Tesa št. 701, ovadila je na policiji, da so jej neznan izumovič ukradli kozla, vrednega 14 kron.

Aretiranje. Sinoči ob 6. uri je nadzornik stražarjev Varivodič aretiral nekega 31-letnega Josipa V. iz Pulja, ker je nekje ukradel vrečo malih kosov železa. Odveden je bil v ulico Tigor — ali brez vreče.

Radi kolportaze. 33 letni Maksimiljan K. je bil aretiran večeraj na Corsu, ker je razdaljal neki humoristični listič. Na policiji so ga vzeli na zapisnik in ga izpustili zopet na svobodo, pridržuj si, da ga pozneje pokličejo na odgovor.

Plačilo s — palico. 19-letni čevljar Alojzij Jug, stanujoči v ulici del Bosco št. 12, prisiljen je bil večeraj iskati si zdravniške pomoči, ker ga je njegov gospodar spalico natepel, ko je od njega (gospodarja) tirjal zasluženi denar. Lepa logika, kaj?!

Ljubeznjiv nečak. Na policiji je ovadila večeraj neka Tereza Ipavec, stanujoča v ulici dell' Ospedale št. 8, da jo je nje dobri nečak pošteno naklestil in jej po vrhu še s silo vzel 15 kron. Policija išče sedaj hvaleznega nečaka.

Mlad begunec. Večeraj je inšpektor policijskih agentov Schubert srečal na trgu della Legna mladega tanta, ki se je vedel

zelo sumljivo. Schubert je izpraševal dečaka, od kod in kdo je? Mladenič je izpovedal, da je ubežal starišem z Dunaja in da se imenuje Viljelm Eadlieher. Mlademu begunu je 15 let. G. Schubert je beguna povabil v goste v hotel Tigor.

Nezgod e. 13 l. mehanik Josip Fradel, stanujoči v ulici Chioza, se je ranil večeraj na levo roko.

34-letni Mate Novak, stanujoči v ulici Monteb. št. 1, je dobil več nevarnih ran na delu.

27-letni težak Ivan Nikolič, stanujoči v ulici Rigutti, je bil prisiljen večeraj iskati si zdravniško pomoč za rano, ki jo je dobil že pred par dnevi, a je mislil, da mu ozdravi tudi brez zdravniške pomoči.

Dražbe premičnin. V petek, dne 11. oktobra ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. e. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: v sv. Križu št. 176, hišna oprava; v ulici Farneto št. 27. A, hišna oprava; v ulici Nuova št. 13, hišna oprava; v ulici Valdirivo, hišna oprava; v ulici Romagna št. 169, hišna oprava; v ulici Anuziata št. 1, hišna oprava; Campo S. Giacomo, hišna oprava.

Vremenski vestnik. Večeraj: toplozer ob 7. uri zjutraj 12° 4. ob 2. uri popoldne 20.0 C° — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 758.8 — Danes plima ob 8.17 predp. in ob 8.21 pop.; oseka ob 2.4 predpoludne in ob 2.18 popoldne.

Zavod sv. Nikolaja v Trstu vabi na veselico, katero priredi v nedeljo dne 13. oktobra 1901. v dvorani »Narodnega doma« v Barkovljah.

Vspored: 1. Godba. 2. A. Jeglič: »Pevčeva pomladanska«, možki zbor. 3. S. Gregorčič: »Hajdukova oporoka«, deklamuje Stanko S. 4. Godba. 5. R. Wagner: Fantazija za gosli s spremljevanjem klavirja iz opere »Tannhäuser«, iz prijaznosti sodelujeta g. a. Dežman (mati) in g. Franjo Dežman (sin). 6. A. Nedved: »Naša zvezda«, mešan zbor. 7. Godba. 8. Dvogovor, deklamujejo gg. Rezika Zorzut in Ljudmila S. 9. Gounoud: Fantazija za gosli s spremljevanjem klavirja, iz prijaznosti sodelujeta gospa in gospod Dežman. 10. Iv. pl. Zajc: »Napried braću«, možki zbor. 11. Godba. 12. Josip Stritar: »Pravo junaštvo«, podoba iz kmetkega življenja. Izvršujejo g. Rezika Zorzut, g. Ivanka Ivančič in gosp. Josip Rože. — Svobodna zabava.

Na veselici bo sodeloval vojaški orkester in pevsko društvo »Kolo«. Začetek veselice ob 4½ uri popoldne. Vstopnina na veselico 60 st., otroci do 14. leta so vstopnine prosti. Sedeži se bodo prodajali pri blagajni.

Na obilno udeležbo uljudno vabi

ODBOR.

Zahvala. Podpisano se zahvaljuje gosp. Ivanu Godini-Bradač, ki je poslal 2 K, ker se ni mogel udeležiti plesa minole nedelje. Še enkrat: srčna hvala!

Voilstvo

škedenjskega orkestra.

Občni zbor pevskega društva »Velesila«. Pevsko društvo »Velesila« bo imelo v nedeljo, dne 20. t. m. ob 2. uri popoldne v društvenih prostorih svoj redni občni zbor. Dnevni red: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Razni nasveti in predlogi.

Vesti iz ostale Primorske.

× Odlikovani slovenski orožniki. V Pierisu v Furlaniji so obhajali v soboto 5. t. m. redko slavnost. Trije orožniki so dobili odlikovanja za trud in neustrašenost povodom požara v Pierisu lani v septembru. Namestništveni svetnik gosp. Fabris iz Gradišča je pripel tam s primernim ogovorom srebrni križec gg. orožniškima postajevođjema Ant. Grlu in Al. Mahničju; prvi je nastavljen v Pierisu in drugi v Trziču, tretji orožnik Al. Pogorelec pa je dobil pohvalno spričevalo z remuneracijo. Ob požaru v Pierisu je Grt rešil gotove smrti v ognju neko gospo, Mahnič nekega starca, Pogorelec pa je pomagal pri tem.

× Dečka pogrška! Iz Cerovlj nam pišejo: Dne 23. septembra t. l. je neki 15-letni deček odšel z dela v kamenolomih nabrežinskih, ne da bi se bil povrnil zopet in ne da bi znal kdo, kam se je obrnil. Delavske kužnice ni imel seboj. Oblečen je navadno: v belih hlačah, sukaja mu je rujava, klobuk črn. Oče poizveduje o njem ali za-

stoj. Kdor bi kaj doznal o tem pogršanem dečku, je naprošen najiskrene.e, v imenu žalujočega očeta, da javi to nemudoma Ivanu Trobeu v Cerovljah pri Devinu.

Vesti iz Kranjske.

* Nella patria de Rossetti v — Ljubljani. To izzivajočo in Slovence sramotilno pesem so peli te dni novinci po kolodvorski ulici — v Ljubljani. Njihovemu izzivanju je policija storila konec s tem, da je nesramne pevce odvela na magistrat, kjer so pogodili, da so dotični novinci — iz tržaške okolice.

Vesti iz Štajerske.

— Novo društvo. Pri sv. Bolfenku blizu Središča so ustanovili novo slovensko bralno društvo z imenom »Lipa«. Društvo je pristopilo že 50 članov. Potrebo takega društva so občutili že dolgo. Društvo je želeli obilo vseh.

— Prijetna družina. Dinar M. Vališ, nameščen v neki tovarni blizu Celja, je kurjača Matevža Slemenika ranil z nožem tako silno, da je ta siromak umrl vsled dobljenih ran. Vališa so seveda zaprli in tako sede sedaj v ječi trije »nadepolni bratje« iz rodbine Vališeve. Je pač v krvi...!

— O shodu nemških zaupnikov v Radgoni zatrja mariborska »Süd steierische Presse«, da je ostal daleč za pričakovani. Po vsem aparatu, ki je deloval za ta shod, je bilo pričakovati, da bo to pravo ljudsko seljenje v Radgono. V resnici pa je prišlo le kakih 400 mož, med katerimi jih je bilo gotovo lep del s slovensko krvjo po žilah.

O tej priliki se je zopet izbornopokazal značaj spodnještajerskih renegatov. Postati renegatom, to ni mala stvar: svojo narodnost vredi od sebe in potem beračiti za vsprejem pri družih. Kdor že toliko zmore, hoče tudi kaj biti — vsaj kakor vodja! Ker pa so Nemci vendar postali že tako modri, da si slovanskih renegatov ne dajejo več usiljevati za voditelje, so bili renegate ujaljeni in so eden za drugim odklanjali povabilo v Radgono ter so skoro vsi ostali doma.

O kmečkih stvarih niso mogli govoriti na shodu, ker »nemška ljudska stranka« šteje samo enega »kmeta«, posl. Poscha, a še tega ni bilo na shod. Heil un Sieg!!

— Starišem v svarilo. V »Dom.« čitamo o slučaju, ko so brezvestni stariši provzročili smrt svojega lastnega otroka s tem, da so mu dali piti preveč vina. Otrok se je kmalu začel nagibati na stran, obraz mu je postajal modr in v kratkem je — izdihnil. Zdravniki pa so konstatirali, da je otroka zadel alkohol vsled obilice zavžitega vina.

Razne vesti.

Električni tramvaj v — kavarni. V Marzilju se je dogodil te dni kaj komičen slučaj, ki pa bi bil lahko imel zelo hudih posledic. No, prošlo je dobro, ako ne štejemo strahu, ki so ga prestali v dotični kavarni v Marzilju na Francozkem. Ko je namreč jeden vozov električnega tramvaja tekel po boulevardu Baille, počila je električna žica, zbok česar je voz skočil s tira in drčal dalje po Kastelanskem trgu — rušé, kar je našel na potu! Potem se je zagnal na tratoar pred kavarno »Roland«, kjer je preobrnil vse mize in stole in je nazadnje došel počasi v kavarno, kjer se je ustavil, kakor bi želel, utrujen, odpočiti se. Goste kavarniške je seveda silno prestrašil in so isti bežali, kakor da je došel divji tiger. O tej priliki so bili sicer trije gostje ranjeni, ali le lahko in ni bilo več nesreče.

V jednem letu iz delavca postal milijonar. V zapadni Mehiki je našel delavec Pedro Alvarado zlat rudnik in je tako neznanosko hitro postal milijonar. Njegovi mesečni dohodki prekoračajo 800.000 mark. Alvarado ravna z denarjem zelo neprevidno. Od novembra m. l. iznaša čisti dobiček zlatega rudnika kakih 6.000.000 mark. Denar ima doma in ga ne izroča nikaki banki. Hišo, v kateri ima svoje zaklade, varujejo oboroženi čuvaji. Tudi kadar hodi po ulici, ga spremlja osem oboroženih mož, ker vedno nosi pri sebi nad 800.000 mark. Oblači se po najnovejši modi. Sedaj mu zidajo v Mehiki palačo, ki ga bo stala kaka dva milijona mark in bo najlepša v vsem mestu. Nekega dne je srečal na ulici nekega potujočega urarja in juvelirja ter mu je vso zalogo ordinarnih ur in ponarejenih

dijamentov odkupil za 60.000 mark. Dal je sezidati lepo bolnišnico za uboge in jednu cerkev.

Delavcem jako rad pomaga. Njegov zlati rudnik utegne biti jeden najv. žih, kar se jih je dosedaj našlo. Alvaradovi dohodki dosežejo v kratkem času svoto 2 milijonov mark na mesec.

Gospodarstvo.

Vojaško oskrbnišтво v Graden

kupi po kupčevalni navadi: pšenice 7.500 q, rži 19.600 q v skladišču za poljske prišelke in moko v Mariboru, potem pa v dotičnih vojaških oskrbovalnih skladiščih: rži 3.600 q v Gradeu, rži 4.500 q v Celoveu, ovsu 4.000 q v Ljubljani, ovsu 1.200 q v Trstu, ovsu 4.300 v Celoveu, ovsu 3.000 q v Beljaku, ovsu 2.700 q v Gorici, ovsu 1.500 q v Pulju, ovsu 8.500 q v Gradeu, ovsu 6.200 q v Mariboru. Prodajalne ponudbe se bo sprejemalo do 17. oktobra t. l. do 10. ure predpoludne pri intendanci 3. kora. Natančnejši pogoji so razvidni na vsakem vojaškem oskrbovalnem skladišču, potem pa tudi na političnih oblastih in gospodarstvenih deželnih društvih v okolici kora (Štajersko, Koroško, Kranjsko, Istra, Goriška in Gradiška).

Brzjavna poročila.

Novi tajni svetovalci.

DUNAJ 10. (B.) Njeg. Vel. cesar je zaprisegel danes novoimenovane tajne svetovalce: sekojskega načelnika pl. Inama-Sterneka, FML. pl. Holbeina, grofa Hardegga in grofa S. Juliena in je potem zapriselence posamično vsprejel avdienci.

Štrajk zidarjev.

BARCELONA 10. (B.) Štrajkujoči zidarji so sklenili na shodu, ki se je vršil večeraj, da ostanejo tako dolgo v štrajku, dokler podjetniki ne izpolnijo njihovih zahtev.

Dogodki v Turčiji.

CARIGRAD 9. (B.) »Agence de Constantinople« povdarja vnovič, oprta na zadržila od avtoritativne strani, da se v Mušu — ne glede na posamične slučaje umoritev in požarev — niso prigodili nikaki izgredi ter da je bil ruskem konzulu v Vanu povodom njegovega bivanja v Mušu dovoljen upogled v avtentične spise, iz katerih izhaja, da so bili Armeni pouzročitelji teh zločinov.

Nadalje konstatira isti list, da tudi v vseh delih male Azije vlada popoln mir in da so popolnoma neosnovana poročila o namišljenem razburjenju duhov med muzel-manskim prebivalstvom, ki bi moglo postati nevarno za Evropejce in krščane.

Kraljica Marija Pija na Dunaji.

DUNAJ 10. (B.) Kraljica mati Marja Pija Portugalska je dospela semkaj ter se, pomulivši se tu nekoliko dni povrne zopet v Lizbono.

Aleksander Levi Minzi

Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst

• T R S T •

TOVARNA: Via Tesa, vogal Via Limitanea

ZALOGA: Piazza Rosario št. 2 (solsko poslopje) in Via Riborgo št. 21

Velik izbor tapetarij, zrcal in slik. Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.

Cene brez konkurence.

ILUSTROVANI CENIK ZASTONI IN FRANKO Predmeti postavio se na parobrod ali železnico franko.

Čokolado in kakao

iz tovarne

Jos. Küfferle & Co. na Dunaju priporoča

Jakob Gambič

v Trstu

ulica Giulia št. 7.

Zahvala.

Podpisani se zahvaljujejo iz dna srca vsem tistim, ki so našemu nepozabnemu

Josipu Godina-Krčić

izkazali poslednjo čast in so nam, potrjim po grozni nesreči, ki nas je zadela, delili tolažbo v teh časih neizmerne žalosti. Posebno se zahvaljujemo nositeljem križa in vencev, nositeljem krste, vsem delavcem-tovarišem pokojnega, slav. društvu »Velesila« in ugledni škedenjski godbi — ki sta tako ganljivo povečavala pogrebno slavnost — in vsem drugim, ki so v tolikem ogromnem številu prihiteli izkazat nam svoje sočutje. Vsem, vsem, bodi prisrčna hvala!

V ŠKEDNJU, 10. oktobra 1901.

Žalujoča rodbina

in žnjo tudi nevesta pokojnega.

Grand Hôtel-Restaurant Obelisk

OPČINA

Nova lastnika ravnatelja Berrettini & Cattaneo.

Valikanski vrt in veranda. — Krasen razgled.

Izvrstna kuhinja || Plzensko in Kulmbaško pivo.

dobro perskrbljena vsaki čas. || Specialiteta: Kraški teran.

KEGLJIŠČE. — LAWN-TENNIS. — KROGLJIŠČE. — BILJARD. — TELOVADNE PRIPRAVE.

Telefon št. 657.

Ob nedeljah in praznikih v lepem vremenu vozne zveze od restavracije „Central Pilsen“ na Opčino.

Najzmernejše cene. Točno postrežbo vodi lastnika-ravnatelja osebno.

Vsakojaka pojasnila daje in slučajna naročila prejema gospod BERRETTINI

„Nova restavracija Centrale Pilsen“, (Trst Via Torrente 10)

z vrtom, kamor ne pride prah, ker je v zavetju. Kegljische.

Izvrstna kuhinja dobro perskrbljena vsaki čas. — Poštene cene. — Najtočnejša postrežba.

Ivan Semulič

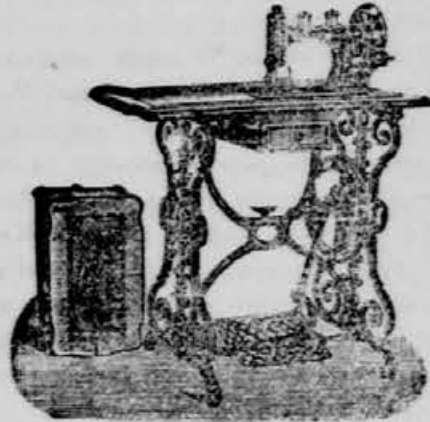
v Trstu, Piazza Belvedere (nova hiša)

priporoča slavnemu občinstvu v Trstu in okolici

kakor tudi po deželi, svojo

bogato zalogo pohištva.

V zalogi ima vsakovrstno pohištvo najfineje in druge vrste. iz trdega in belega lesa. Volnene postelje in prodaja volne v vsaki množini. Cene so zmerne in postrežba točna in poštena.

Zaloga šivalnih strojev

za domačo rabo ali obrtnike od 60 kron naprej.

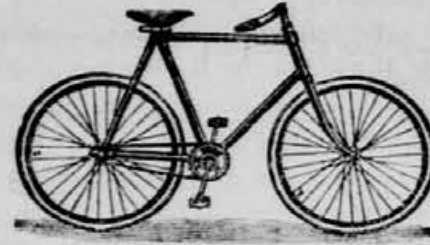
5 letno jamstvo.

Velik izbor vseh pripadkov spadajočih k šivalnim strojem.

Pošiljajte na deželo po povzetju.

Mehanična delavnica za popraviljanje strojev vseh vrst.

RUDOLF RÖTL Trst, Trg Piazza S. Caterina št. 2.

Velika zaloga koles

od 60 K naprej

novih ali vže rabljenih iz prvih tu — in inozemskih tovarn.

Prodaja in menjava po ugodnih cenah.

Bogat izbor pripadkov in pneumatik.

Sprejemajo se vse poprave kakor tudi lakiranja na ognju in niklovanja.

KAVA DRUŽBE SV. CIRILA IN METODAV LJUBLJANI.

MAL POLOZI DAR DOMU NA ALTAR.

ZALOGA PRI IV. JEBACINUV LJUBLJANI.

Novo tržasko pogrebno podjetje

se je premestilo

s pisarno in zalogo pogrebnih predmetov na Piazza delle Legna 4.

To podjetje si je pred kratkim nabavilo nove in elegantne vozove, potrebščine, in obleke, vsprejelo v svojo službo novo in praktično osolje ter vsprejema pogrebe kateregakoli razreda po lastni tarifi.

Podjetje preskrbi tudi kolikoršibodi vozov pri spremljevanju pogrebov na pokopališču.

IVAN KRŽE

Trst. — Piazza S. Giovanni št. 6. — Trst

Trgovina s kuhinjsko posodo vsake vrste iz zemlje, porecelana, železa, kosatarja in stekla; velik izbor pletenin in lesenega blaga. Lesene pipe iz najboljšega tisovega lesa z gobo ali ud brez gobe.

kašlju, grlobolu, hripavosti, katanu, upadanju glasu, itd. itd. zahtevajte vedno

Prendinijeve pastilje

Čudovit učinek pri pevcih, govornikih, prepovednikih, učiteljih itd.

Dobivajo se v skatljicah v Prendinijevi lekarni v Trstu in v vseh tukajšnjih boljših lekarnah kakor tudi po celi Evropi.

Skatljica stane 60 stotink.

na milijone dam

rabi „Feeolin“. Vprašajte Vašega zdravnika, ako ni „Feeolin“ najboljši kozmetik za kožo, lasi in zobe. Najgrši obraz in najostudnejše roke zadobe takoj aristokratsko finost in obliko z rabo „Feeolina“. „Feeolin“ je angleško mlo sestavljeno iz 42 zlahitnih in svežih zelišč. Jamčimo da se s porabo „Feeolina“ popolnoma odpravijo gube na obrazu, kožni črvi, ogorenja, rudečice na nosu itd. „Feeolin“ je najboljšo sredstvo za čiščenje in vzdrževanje in olepšanje lasij, zabranjenje iste proti odpadanju, plešam in boleznim v glavi. „Feeolin“ je tudi najnaravnejše in najboljšo sredstvo za čiščenje zob. Kdor redito rabi „Feeolin“ mesto mila, ostane mlad in lep. Vrne se takoj denar, ako bi „Feeolin“ ne imel popolnega vspela. Cena komada 1 K 3 komadi 250 K, 6 komadov 4 K 12 komadov 7 K. Poština za 1 komad 20 st. za 3 nadalje 60 st. Povzetje 60 st. več. Glavna zaloga M. Feith, Dunaj, VII., Mariahilferstrasse 38. I nadstr

Josip Bizjak

urarski mojster v Trstu

ulica Stadion 25. nazna-

nja slavnemu občinstvu, da je odprl svojo lastno delavnico za popraviljanje ur vseh vrst, bodisi žepnih najfinejših kakor tudi velikih stenskih; obljubuje, da si bo prizadeval zadovoljiti vsakogar, koji bi mu blagovoli dati dela, za kojega izvršev tudi jamči. Za mnogobrojno podporo se udano priporoča.

Prodaja vina „Ai Maestri“

v ulici Valdirivo št. 17. Slavnemu občinstvu se naznanja, da se od danes naprej točijo sledeča vina: refošk črn po 28 novč., bela rebnla iz Brd po 28 novč. Za družine po ugodnejših cenah. Opolo iz Visa po 28. novč. Za obilen obisk se priporoča ter že v naprej zahvaljuje.

Vsak zamore moja vina analizovati in ako jih vdobi ponarejena vdobi 100 gld. nagrade.

Prvo primorsko podjetje za

razpošiljanje in prevažanje pobistva

Rudolf Exner

Trst. — Via Squero nuovo 7. — Trst.

Telefon 847.

Specijalno bavljenje za inmagaciniranje pohištva. Pakovanje vsake vrste se izvrši na najboljši način in po zmeranih cenah. Nakladanje in prevažanje pohištva po železnici in morju v vse kraje tu- in inozemstva kakor tudi iz hiše v hišo po celem mestu ali okolici s patentovanimi velikimi vozovi najnovejše konstrukcije.

Sprejemanje posameznih kovčkov, za-bojev, košev itd. za inmagaciniranje.

Sprejemajo se pošiljatve vsake vrste in kamor si bodi.

Jakob Kosmerlj

TRST

ulica ss. Martiri št. 16

nasproti Komando Marine.

TRGOVINA

jestvin in kolonijalnega blaga, delikates in konserv.

Izbior raznih vin in likerjev.

Imam tudi filijalko v ulici Bastione št. 2, nasproti ženskem liceju.

Priporočam se p. n. občinstvu in sem najudanejši

Jakob Kosmerlj.

Sprejemajo se tudi naročbe za razpošiljanje.

ŠTEFAN CRUCIATTI

ornamentalni kamnosek.

TRST. — Via della Pietà št. 25. — TRST.

izvršuje iz istrskega mramorja in kraškega kamnja vsakovrstna od najnavadnejšega do najlepšega in kompliciranega dela.

Specijaliteta za napisne plošče in nagrobne spomenike.

Velika zaloga slanega ali žaganega mramorja v različnih merah belega ali barvanega.

Specijaliteta za pohištvo.

Sprejema naročbe za cerkve, altarje, kakor tudi za podove bodisi bele ali barvane.

Vsaka naročba se izvrši točno in po ugodnih cenah.

Za bolne na želodcu!

Vsakemu, kateri si nakoplje želodčne bolezni s prehlajenjem ali s prenapolnjenjem želodca, z življenjem pomankljivih, težko prebavnih, prevročih ali premrzlih jedil ali z nerednim življenjem kakor n. pr.

želodčni katar, želodčni krč, želodčne bolečine, težko prebavljenje ali zasliženje

priporoča se dobro domače zdravilo, katerega izvrstno zdravilno delovanje je že izza več let preskušeno. To zdravilo je znano

prebavno in kričistilno sredstvo

Hubert Ullrich-ovo zeliščno vino.

To zeliščno vino je sestavljeno od izvrstnih, zdravilnomočnih zelišč in dobrim vinom. Jači in oživlja cel prebavni sistem človeka, ne da bi isto bilo čistilo. Zeliščno vino odstranjuje vse nerednosti v krvnih ceveh, čisti kri vseh pokvarjenih tvarin, ki provzročajo bolezni in deluje vpešno novo napravo zdrave krvi.

S pravočasno porabo zeliščnega vina zamore se odpraviti želodčne slabosti že v kali. Ne smemo tedaj pozabiti, dati prednost porabi tega vina pred vsemi ostrimi, ter zdravju škodljivimi razjedljivimi sredstvi. Vsi pojavi kakor: glavobol, riganje, rezavica, napenjanje, slabosti z bruhanjem, kateri se pri dolgotrajnih (zastarelih) bolečinah, na želodcu tako radi pojavljajo, odstranjuje se čisto že po enkratnem pitju tega vina.

Zapiranje človeške potrebe in nje neprijetne posledice kakor: stiskanje, ščipanje, bitje srca, nespanje in tudi strmenje krvi v jetrah, vranici in sistemu vratnih živec (haemorrhoidične bolečine), odstranjuje se s zeliščnim vinom hitro in voljno. Zeliščno vino odpravlja vsako neprebavo, podeljuje prebavnemu sistemu povzdigo in odstranja iz želodca in črev z lahkim čistilom človeka vse ničredne tvarine.

Mršav in bled pogled človeka, pomanjkanje krvi, oslabljenje navadne posledice slabe prebave, pomankljivega naraščanja krvi in bolehnega stanja jeter.

Pri popolnem pomankanju volje do jedi, pod nervoznem zbeganjem in otočnostjo kakor tudi pogosti glavoboli in nespanje provzročajo večkrat takim bolnikom hiranje.

Zeliščno vino daje oslabei telesni moči svežo vspodbujajo. Zeliščno vino podeljuje človeku voljo do jedi, pospešuje prebavo in redivo, vspodbuja močno menjavo snovi, povspesuje in izboljšuje tvarenje krvi, olajšuje razdražene čute in podeljuje bolnikom nove moči in novo življenje. To dokazujejo mnogostevilna priznanja in zahvalna pisma.

Zeliščno vino prodaja se v steklenicah po 1 gld. 50 novč. in 2 gld. v lekarnah v Trstu, Sezani, Miljah, Kopru, Izoli, Piranu, Trzinu, Ogleju, Cervinjanu, Ronkah, Vipavi, Ajdovščini, Postojni, Gradišči, Krmini, Gorici, Umagu, Bujah, Buzetu, Opatiji, na Reki, Krku, Čresu, Malom Lošinju, Labinju, Pazinu, Motovunu, Vižnadi, Staremgradu, Poreču, Rovinju, Vodnjanu, Palju, Portogruaru, Trevizu, Vidnu, Benetkah itd. kakor tudi v lekarnah po celem Avstro-Ogerskem in sosednih deželah.

Tudi razpošiljajo: lekarni v Trstu Piazza grande št. 3 Via Nuova št. 27 in Via del Pesce po 3 ali več steklenice zeliščnega vina po originalni ceni po vsej Avstro-Ogerskem poštine in zaboja prosto.

Svari se pred ponarejare

Zahteva naj se izreč:

Hubert Ullrich-ovo Zeliščno vino.

Zeliščno vino ni nikaka skrivnost, ampak sestoji iz: Malaga vina 450,0, vinskega špirta 100,0, glicerina 100,0, rudečega vina 240,0, jerebičnega soka 150,0, črešnjavega soka 320,0, mane 30,0, koprive, jareža, omanovih korenin, ameriškega lapuha, lecanovih in kolmežnih korenin vsacega po 10,0. Te tvarine naj se pomešajo.